

Bengta Bengtsdotter skänker med sin moders och övriga vänners och släktingars samtycke till det kloster som uppförs i Vadstena i samband med sitt inträde där $\frac{1}{8}$ mindre än 1 attung jord i Braxstad i (Östra) Tollstads socken, vidare 1 örtug(land) mindre än 10 öresland jord i Trönninge i Asknäs socken på Ekerön i Södermanland. Utfärdaren överlåter denna jord till Vadstena kloster med full äganderätt och ger med detta brev häradshövdingen i Vifolka härad fullmakt att ge riddaren Birger Ulfsson eller dennes eller klostrets ombud fasta på egendomarna på så sätt som stadgas i landslagen.

Brevet beseglas av ärkebiskopen i Uppsala Birger (Gregersson), Bo Jonsson, drots i Sverige, riddaren Sten Bengtsson, Tomas Pipa, Magnus Trotteson, Ulf Bengtsson och av utfärdarens moder.

Orig. på perg. (25,6 x 15,6 cm, uppveck 2,7 cm; 15 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11182.

Regest: RPB nr 1314 (med delvis missvisande innehåll).

Utfärdarens identitet kan inte närmare fastställas. Trots brevets uppgift om att Bengta Bengtsdotter inträdde i Vadstena kloster ("in mædh mik") finns inte uppgift om någon Vadstenasyster med detta namn. Uppgiften i RPB att hon var gift med Bengt Fadersson (Sparre av Hjulsta och Ängsö) är felaktig; se ÄSF I, s. 192.

Om sigillanten Tomas Pipa som var gift med en syster till den medbeseglade Ulf Bengtsson (Sparre av Hjulsta och Ängsö), se ÄSF, a.st.

I samband med att donationerna till Vadstena kloster tog fart från och med år 1374 fick Birgittas son Birger Ulfsson (Ulvåsaätten), inledningsvis tillsammans med biskop Tomas av Växjö och väpnaren Johan Petersson, förtroendet att uppträda som ombud för klostret. Se härom SBL IV, s. 440; ÄSF I, s. 95 och L.-A. Norborg, Storföretaget Vadstena kloster (1958), s. 32 ff. samt allmän kommentar vid brev 1374 4/7 (DS nr 8601).

Om Asknäs, nu gård i Ekerö socken men tidigare även namn på denna socken, se DMS, Södermanland 2:1, s. 99 ff.; om Trönninge se a.a., s. 120 f.

Thæt skal witerliket wara allom them thætta · bref høra ælla sea ·/ at · jac Benedicta Bendictzdotter · kænnnes openbarlika mædh thæsso · nærwarande · mino opno brewe / mik hafwa gifuit i Gudz hedher · oc warra frw in mædh mik til Wadzstena klostres bygning · mædh minna kæro modher radhe / oc minna wina oc frænda · samthýkkio · attunda lutin minna · æn en · attung jordh j · Brakastadhumm innan Tholfstadha^a sokn ·/ Jtem ørtugh minna / æn tio øris land jordh a Ækrunne j · Sudhermanna lande · j Trynninge liggjande j · Askanæsa sokn · mædh · hwsom · oc jordh ·/ akrom · oc ængiom ·/ skoghom · oc fiskewatnom · j wato oc thorro · nær by · oc fierran · ængo vndan takno ·/ Oc thý afhænde jac thæssu · fornæmpdo jordhena mik oc minom ærwingiom · oc hemola · jac oc tileghnar · hona mædh · allom tillaghum · thý fornæmpdo Wadzstena klostre til ewærdhelika ægho ·/ Oc gifuer jac hærætzhøfdhingianom · j · Wifolka hærædhe ·/ fulla · magt mædh thæssu brewe / at gifua ærlikom · manne · herra Birghere Vlfsson ·/ riddara · ælla hans / ælla klostresins wisso budhi · fasta · vppa · thingeno vppa the forscripno · godzen · mædh allom therra tillaghum ·/ æpter thý landz lagh · til sighia / Oc til thæss at thætta moghe · thæss fastare oc stadhughare wara ·/ tha bedhis jac wælborna manna insigle · som ær wærdhugher fadher · oc herra · ærkebiscops Birghers · af Vpsalum / Bo Jonssons drotzsta innan Swerike ·/ herra Stens Bendictzsons riddara / Tomosa · Pipa / Magnusa Throttasons ·/ oc Vlfis Bendictzsons mædh minna kæro modher insigle / fore thætta bref / som · gifuit ær oc skriwit · innan Wadhstenom · areno æpter Gudz býrdh · Mccclxx octauo / vm^b kyndelmæsso dagh.^c

På baksidan: Littera *Benedicte Bendiczdotter*

61 : d : (Rasmus Ludvigssons signum för Vadstena kloster)

Brakastadha a *Ækrunne* ^d-oc j Tolffstada j Østergøthland. Jtem Trynninge j

Askanæsa sokn j^e Sødermandaland^d

Vifolka hærædh

(*halvt kors*)

A t x

Sigill: nr 1 spetsovalt av ljusbrunt vax i påse av ljusrött linne, tre mindre fragment, 3,5 x 2,0 cm, 2,3 x 1,1 cm och 1,5 x 1,0 cm, endast enstaka staplar av omskriften återstår (andligt tronsigill); nr 2 endast sigillremsa med påse av ofärgat linne; nr 3 runt av brunt vax, skadat, 3,0 x 2,5 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 11 och bättre bevarat ex. vid brev 1371 6/11, DS X, nr 103): [*S' Steno*]nis *Benedicti* mili[tis]; nr 4 runt av mörkbrunt vax i påse av ofärgat linne, omskriften utnött, 1,9 x 2,0 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 112); nr 5 endast sigillremsa med påse av ofärgat linne; nr 6 endast sigillremsa; nr 7 endast sigillremsa med påse av ofärgat linne.

Text på sigillremsa nr 3: *domini* [...]; nr 6: *Vlfonis Benedictzson*.

^a *Särskrivet tholf stadha.* ^b *Efter rättelse, troligen från vj.* ^c *Härefter korsliknande brevavslutande tecken.*
^{d-d} *Tillagt av senare hand, troligen från slutet av 1400-talet.* ^e *Härefter överstruket ord.*